

Beroepssport in 1825

Sport was in het begin van de vorige eeuw een soort kermisattractie. Dat is weer eens gebleken uit een aantal kranteadvertenties en -verslagen, die de heer G. Smilda toevallig onder ogen kreeg bij zijn onvermoeibare speurwerk op het Gemeentelijk Archief. In de Utrechtse Courant van 16 september 1825 vond hij de volgende aankondiging: „Met permissie der Edele Achtbare Regering der stad Utrecht, zal de beroemde Hardlooper PETER WEEBER, aanstaande Zaterdag den 17. dezer, des avonds ten vijf uren, van de Wittevrouwen-Poort, tot Zeijst, tot voor de Plaats Beekroijen, in den tijd van 45 minuten, heen, en zal aldaar 10 minuten vertoeven, den zelfden weg in 48 minuten terug afleggen; het geëerde Publiek wordt als toeschouwer op gezegden tijd uitgenoodigd en voor zijn vertrek kan ieder naar welgevallen geven, het geene hij verkiest.

Met permissie der Edele Achtbare Regering dezer stad. De beroemde Hardlooper KAREL GIESE, (welke op onderscheidene plaatsen de bewondering heeft weggedragen, en onder anderen voor het rijtuig van HH.KK.HH. den Prins en de Prinses der Nederlanden, den weg van Leuven naar Luik heeft afgelegd), zal op Zondag den 18. September 1825, des namiddags ten half vijf uren, eenen Wedloop verrigten, van het Maliehuis, naar het Logement Het Hof van Holland, te Zeijst; welke weg hij in 40 minuten zal afleggen, en na 10 minuten te Zeijst vertoeft te hebben, in 45 minuten dezelve weg terug afleggen. Hij noodigt de Liefhebbers uit, hem met Rijtuigen te verzellen, daar hij zijne kunst op geen prijs kan stellen, laat hij aan de aanschouwers zelve over, hem nagenoegen te betalen. Is thans gelogeerd in het Logement den Vergulden Engel, buiten de Katharijne Poort alhier." Een verslag van deze „prestatielopen" - wellicht één van de oudste specimena van Nederlandse sportjournalistiek - vinden we in de krant van 21 september 1825.

„Utrecht den 20. September. De Hardlooper Peter Weeber, welke aangekondigd had om binnen den tijd van 45 minuten van de Wittevrouwen Poort naar Zeijst te loopen, aldaar 10 minuten te vertoeven en dienzelfden weg in 48 minuten terug af te leggen, heeft gepasseerden Zaterdag dien weg binnen den bepaalden tijd volbragt.

De tweede Hardlooper Karel Giese, welke den volgenden dag in 40 minuten van het Maliehuis naar Zeijst en, na 10 minuten vertoevens, van daar

in 45 minuten zoude terug loopen, heeft dien wedloop, binnen dezen bepaalden tijd volbragt; zijnde ten half vijf ure, precies, van het Maliehuis vertrokken, en tien minuten voor zes ure, aan hetzelfde huis terug geweest, zoo dat hij dien wedloop in 60 minuten, en dus vijftien minuten minder dan den bepaalden tijd, volbragt heeft.

De toevloed der menigte, en het groot getal paarden en rijtuigen, bezette den weg zoodanig, dat er nauwelijks plaats was om te kunnen loopen." Het succes van deze sportmanifestatie was, zoals uit dit verslag wel blijkt, erg groot. Op verzoek van zijn „supporters" besluit Carel Giessen dan ook om nog voor een tweede maal in Utrecht zijn hardloopkunsten te vertonen.

„Met voorkennis van de Edele Achtbare Regering der stad Utrecht, en op aanzoek van een zeer aanzienlijk gedeelte van het geëerd Publiek, zal de Ondergeteekende het genoegen hebben, eenen Wedloop te doen van 8 reizen rondom de Maliebaan, in den tijd van één uur, zijnde de omtrek van gezegde Baan, berekend op 16 minuten gaans. Deze Wedloop zal geschieden op Zaterdag den 24. dezer mits droog weer zijnde, des namiddags ten half vijf uren, en anders op Maandag den 26. dezer, ten zelfde tijde. De Wedlooper zal zijnen loop van het Maliehuis beginnen in een extra costume gekleed zijn. De inzameling der vrijwillige giften zal na den afloop plaats hebben, als wanneer hij ter dankzegging aan het Publiek, ten slotte, nog eene extra snelle loop om gezegde Maliebaan verrichten zal. Hij beveelt zich tot de goedgunstige bijwoning, in de toegenegendheid van het geëerde Publiek."

Utrecht den 22. September 1825

CARL GIESEN

beroemde Hardlooper van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje.

In de Utrechtsche Courant van maandag 26 september 1825 vinden we tenslotte nog een verslagje van dit wel zeer professionele sportgebeuren.

„Utrecht den 25. September. De hardlooper Carl Giesen, welke had aangenomen de Maliebaan in den tijd van een uur, acht malen rond te loopen, heeft gisteren zijnen wedloop in vier minuten minder dan hij bepaald had, volbragt, en daarna nog eenmaal de Maliebaan rondgelopen in de tijd van vijf minuten. De toevloed der menigte was bij deze gelegenheid weder aanmerkelijk."

G. J. Röhner